

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.

INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONEA în Brașov și la următoarele Birouri de anonimi:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicările mai dese după tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 3. a o seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I:
L.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 99.

Brașov, Mercuri 6 (18) Mai.

1898.

Róta sortii.

Sunt două luni de zile de când Ungurii au sârbat pe 15 Martie, sârbătorea lor neoficială neimpusă de guvern.

Cu toate că de atunci multe s'au petrecut, cari ne-au încordat atențiunea în altă parte, totuși ni-au rămas viu întipărite în memorie plângerile și tânguirile gazetelor maghiare opoziționale, că serbarea acăsta a mișcării ungurești dela 48 n'a reușit nici pe departe așa cum trebuia; și acăsta nu pentru-că guvernul ar fi oprit-o, ci pentru-că s'a arătat indiferent față cu ea, și a agitât numai pentru serbarea zilei de 11 Aprilie, care era în mod oficial pârținită.

Urmarea a fost, că 15 Martie s'a sârbat ce-i drept prin toate cetățile ungurești, d'ér s'a sârbat slab și unilateral, aprôpe exclusiv numai de elementele extreme opoziționale, de socialiști etc.

Așa d'ér, având în vedere, că Ungurii sunt la putere, că ađi lumea și țera e a lor, putem dice, că, ca aniversare de 50 de ani, serbarea de 15 Martie al lor a fost foarte sârbătorească, izolată și puțin însuflețită.

Incât pentru serbarea, ce a urmat după vr'o trei săptămâni, a zilei de 11 Aprilie, în afară de pompa cea mult costisitoare desfășurată în Budapesta *ex officio*, însuși foile opoziționale fără deosebire au constatat, că a făcut fiasco atât în ce privește concursul poporațiunii maghiare — căci de cea nemaghiară nici nu putea fi vorba, — cât și în ce privește însuflețirea.

Și totuși foile maghiare din Peșta nu se rușinăză a publica raporturi sarcastice asupra decursului zilei de 3 (15) Mai la Blașiul spuind, că acolo n'a fost mai nimeni din inteligență și și mai puțin din popor, care „nu se interesază“ de asemenea lucruri; că din incidentul sârbării au

sosit la Blașiul numai doi studenți universitari și câțiva diariști din Clușiul și afară de aceștia vre-o 3—4 dintre „cunoscătorii agitatorii“.

Se fac a uita, aceste foi, că adunarea a fost oprită încă de Joi dimineața și că de-odată cu acăsta oprire a pornit la Blașiul multime de infanterie, cavaleria și o companie întreagă de gendarmii.

Pote însuși că oficioșii, cu și fără perciuși, dela biroul de presă ungurească, au cređut, că țeranii noștri voesc cu or-ice preț să facă cunoscință cu puscile de repetiție.

Așa cevași n'a fost în intențiunea convocatorilor adunării celei oprite. Decă cu toate acestea au convocat adunarea în împrejurările de față, ei de sigur au voit să pună numai la o nouă încercare liberalismul celor dela putere fără a se mai gândi, că aceștia vor trage, cu tendențiositatea cunoscută, consecențele lor din lipsa poporului în Blașiul în ziua de 3 (15) Mai.

În schimb, tocmai aceia, cari erau trimiși a împiedeca serbarea de către popor a lui 3 (15) Mai, adică militarii și solgăbirii, au fost singurii cari au sârbat în libertate zilele noastre aniversare. Căci pe cum ni-se comunică, numai oficerimei și funcționarilor administrativi, solgăbirii etc., li-a fost permis să petrecă în serile de Sâmbătă spre Duminecă și de Duminecă spre Luni la otel „Univers“, benchetuind împreună în veselie, până spre dimineață, pe când Românii din Blașiul li-a fost interzis de a petrece în otele și biiturile de acolo peste orele 11 din noapte.

Așa se întorce rôta sortii după 50 de ani!

3 (15) Mai.

Blașiul, 16 Mai n.

E lucru știut de toți — s'a publicat prin ziarele noastre — că adunarea de po-

por convocată pe ziua de 3 (15) Mai la Blașiul, a fost oprită de autoritatea politică din loc.

Cu totă oprirea acăsta însuși autoritățile ungurești s'au temut, că pe ziua de 3 (15) Mai se vor aduna aici Românii din toate părțile, mai ales popor. Pentru-că se nu fâ primejduit statul, deja Sâmbătă a sosit în Blașiul miliția și s'a înmulțit și gendarmeria.

„Câmpul Libertății“ și toate intrările, ce duc în Blașiul, au fost păzite totă noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. Gendarmii și miliția n'au permis, ca ômenii să intre în istoricul nostru orașel în grupuri, ci numai unul câte unul. În chipul acesta au putut străbate în piață și acei *Moși*, cari plecaseră din mare depărtare, ca să asiste la adunarea convocată, despre a cărei oprire ei nu aflaseră nimic decât pe drum către Blașiul. Acești *Moși* erau din *Albac*, în număr de vre-o 50.

Am căutat anume ocazia să vorbesc cu acești bravi *Moși*. Mi-au spus, că după-ace au percurs calea de jumătate, au ađit, ce-i drept, că adunarea a fost oprită și că gendarmii pândesc la toate căile. Ei însuși au venit pe poteci necunoscute, vrând cu or-ice preț să fâ pe ziua de ieri aici.

Duminecă la 8¹/₂ ore a. m. biserica catedrală era îndesuită de public; damele erau în număr foarte mare. Liturgia a fost celebrată de 3 preoți și 2 clerici, pontificând Rev. d-n canonic Simion P. Mateiu. La serviciu a asistat și P. S. Sa Metropolitul Mihalyi. Din incidentul marelui zile a cântat în biserica catedrală corul mixt al d-lui profesor de muzică Iacob *Mureșianu*. Cântările frumoase și înălțătoare executate de corul condus de harnicul nostru profesor de muzică și cântări, a fost unul dintre momentele mai deosebite ale zilei. El a făcut să ne înălțăm inimile sus la Dumnezeu cu rugăciuni fierbinți pentru luptătorii, cari au condus marea adunare de acum cinci-șase ani și pentru martirii căzuți în anii memorabili pentru isbânda cauzei poporului român. Pe mulți i-a măhnit împrejurarea, că nu s'a ținut predică.

După serviciul divin ôșpeții s'au dus parte la hotel, parte pe la familii, ér *Moșii*

— după-ace au vizitat seminarul teologic unde s'au întreținut cu clericii — au mers la hotel, ca să convină cu inteligența. Aici au schimbat cu ei câte-va cuvinte, apoi au plecat spre casă.

Petrecerea, ce era proiectată în seara de 3 (15) Mai fiind oprită, nu ni-a fost dat să ne putem întruni la un loc în număr mai mare.

Astfel a trecut ziua de 3 (15) Mai în Blașiul. Am fost opriti să ne adunăm, d'ér am făcut ce am putut, am mers la biserică, arătând prin acăsta, că mare sârbătore este pentru noi aniversarea zilei de 3 (15) Mai 1848.

— silian. —

„Tribuna“ scrie, că în Sibiu s'a făcut un frumos act de pietate în ziua de 3 (15) Mai la mormintele neutaților I. *Papiu Ilarianu* și G. *Barișu*. Damele române au împodobit mormintele cu câte-o cunună de frunze de laur și flori naturale, de care atârnau bande tricolore cu inscripții comemorative.

La Turda, în decursul serviciului divin de Duminecă, a asistat chiar *căpitanul poliției*, ca să controleze tot ce se petrece. Acăsta vedenie într'atăta m'a turburat — scrie un Român din Turda — încât credeam că sunt în temniță și nu în biserică. Nu mă puteam nici ruga, ci-mi venia să plâng alătura cu timpul, care din presera zilei întunecându-se plouă și se pare că însuși deplânge sorțea neamului românesc, ce geme în sclăvia pseudo-liberalismului maghiar.

Tot așa a asistat poliția și în ambele biserici din *Arad*, și va fi asistat de sigur și în alte părți locuite de Români.

Pe care parte e ura.

Sub titlul „Sârbătorea urei“ fôia ungurească semigubernamentală din Peșta, „*Magyar Hirlet*“, scrie următoarele:

„Sârbătorea urei, jubileul dela Blașiul“ nu s'a ținut. Concentrarea miliției a avut efectul său dorit, Blașiul a rămas liniștit,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietene.

IV.

Intăiu eră de fum.

— St. Gotthard, Milano, Genova, Riviera, Monte-Carlo, Nizza. —

(Urmare.)

Când călătorești mai mult timp prin Italia, icônele, cu cari de copil ești datat să-ți illustrezi abstracțiunile, și-se fixează atât de adânc în minte, încât numai cu greu poți trece peste ele la produsele fantaziei individuale.

Auleo, ce propoziție!

D'ér stai binișor, căci voiți cerca să și-o limpedesc prin pilde.

De copil ești obișnuit să-ți închipuesc un copil grăsuț și gol cu nise aripore, sau vre-o fată sveltă și frumoasă, cu haină ca o cămașă și cu aripă mari, când rostesc cuvântul „ânger“. Așa i-ai vădut în icône, sau așa i-ai vădut mama, pe care o întrebi: „Cum sunt ângerii?“ Astfel ai

aceste și numai aceste două tipuri bine stabilite de ânger. Șei, că decă își mōre mama (e știut, că pentru fâ-care copilăș mamă-sa e cea mai frumoasă femeie din lume) său vre-un frate mai mic, ei vor căpăta în cer aripă și vor fi ânger și ai fi cu neputință să-și închipuesc un copil pe tatăl său mort ca ânger, pentru-că un al treilea tip de ânger, cu barbă, nu există. În cazul acesta tătâni sunt trecuți în rubrica sfinților, său imaginea lor se pierde cu totul în înouratele înălțimi ceresc.

Ei bine, cu aceste două tipuri vii în Italia, și le regăsești la tot pasul, ideal de frumoșe, affi originalul icônelor ce le văduseși tu său mamă-ta, le regăsești în desăvârșii ânger de marmoră din scôla lui Bernini, în Assunta lui Tizian, său în tablourile lui Raffael. Inzadar ar cerca fantazia ta să creeze o altă personificare pentru abstracțiunea „ânger“, ea e încătușată strâns de aceste două tipuri, plâsmuite de genii și generații întregi reproducători.

Ceea-ce am spus despre ânger și poate spune despre cele mai multe abstracțiuni biblice. (Despre câte-va încercări de a pă-râsi tradiționalul, mai mult său mai puțin

conscii și reușite, își voiți scrie mai târziu). Sunt însuși și excepțiuni.

Pe cât e de plastic de fioros reprezentat Iadul, mai ales în tablourile din scôla gotică, cum e spre pildă în „Judecata din urmă“ a fraților Ambrogio și Pietro Lorenzetti (1340) ca frescă în Campo Santo din Pisa, pe atât de vag e redat Raiul.

E mai ușor să-ți închipuesc rēul și chinurile, ce le vești zilnic în juru-ți, ceva mai esagerate, decât să idealizezi puținul frumos de pe pământ până la apogeul: raiul. Acăsta au vădut-o mai bine marii pictori ai renascerii, căci nici unul din ei nu au cutezat să picteze Paradisul. Raffael are în Vatican un tablou mic și neînsemnat și Michelangiolo în capela Sixtină altul, cari arată pe Adam și Eva. Ca în toate picturile celor vechi însuși, peisajului nu i se dă atențiune, ci numai ômenilor. Èr pentru a-și imagina Raiul, nu e de lipsă atât Adam și Eva, Paradisul însuși, locul unde trăiau ei.

Icôna Paradisului ceresc o affi mai des, d'ér nu cauți acest sinod de sfinți și drepti așezați în 5 etaje, cu mutrele lor pocăite și somnurose și cu câți-va ângeri,

ce cântă cu viôra său suflă în trîmbițe lungărețe, ci Paradisul pământesc, căci de copil deja erai neîndestulit cu icônele tipice: un mēr mare cu șarpele încolăcit în jurul trunchiului și cu cei dintăiu ômeni pécătuind.

Il cauți și nu-l affi.

Și totuși l'am affat în călătoria mea.

Nu pictat însuși, nu un tablou, ci un ținut întreg.

E Riviera, dela Genua până la Nizza, și mai ales centrul ei: Monte-Carlo.

Te vei întreba, de ce chiar Riviera și nu ținuturile Neapolitane. În amândouă locurile affam toate bogățiile naturii adunate în belșug. Marea albastră, cerul pur și mai albastru, sôrele înveselitor de primăvară, munții aprôpe, verdele cel nu-anțat al unei clime sudice, cu un cuvânt tot ce își pôte dori omul, aședate după gustul cel capricios și minunat al naturii. La Neapole sunt munții mai înalți, marea mai colorată, sôrele mai cald, d'ér totul e numai materie brută, lipsesce prefacerea artistică a omului. Căci arta e mai pe sus, decât natura.

Și chiar din pricina asta mi-s'a părut

agitatorii valahi s'au păcălit împreună cu „Tribuna“. Acestea ni-le anunță telegramele, ce le-am primit ați-nopțe. Scirile acesteia ne servesc, ca liniștire.

„Cu atât mai revoltătoare este acea telegramă oficiasă, că metropolitul Mihalyi, a intrat între membri așa numitului „Comitet național“ și a pus chiar și trăsurile sale la dispoziția conducătorilor demonstrației plănuite. Că cine este acest Mihalyi a spus-o „Magyar Hirnap“ cât-va ani mai înainte de-a fi numit metropolit; prin cât-va articuli am atras atențiunea guvernului, să nu numescă pe acest agitator periculos. Dér n'am aruncat decât bob pe părete. A fost numit metropolit, tocmai așa ca și Majlath. Eță pericolul prevădūt de noi. Agitatori notorii, numiți de guvernul maghiar, stau ađi în fruntea agitațiunilor obraznice contra ideii de stat. In ast-fel de împrejurări ne mirăm, că Valahii nu ne-au scos încă din țără“...

„Pesti Naplo“, diar guvernamental, scrie între altele: „Metropolitul Mihalyi a fost forte prevenitor față cu plănuitorii demonstrațiunei; chiar și trăsura lui li-a pus'o la dispoziție. Metropolitul, după cum se afirmă, a pășit între membri comitetului“...

In sensul acesta publică depeși și alte diare unguresci, ca „Magyarország“, „Egyetértés“ etc.

Am citat acestea numai, ca să se vadă pe care parte e în adevăr ura. Cele citate n'au lipsă de comentari, căci pe nici unul dintre ceterorii români nu-i vor lăsa un moment măcar în nedumerire asupra sėlbătăciei sentimentelor autorului:

De ocamdată, care ar fi crima de stat, ce i-se impută metropolitului dela Blașiū de cătră cei cu vecinica ură în piept? Că a dat voie, ca trăsura să aducă dela gară pe cât-va fruntași, cari pōte că s'au și însciințat sosirea lor. Dér vorbim în necunoștință de cauză, pōte că chiar și istoria cu trăsura să fiă numai o născocire. In tot casul denunțarea ce mai sus ne arată starea psihică a adversarilor noștri, și mai ales a celor dela „Magyar Hirnap“, cari sunt in mare parte Unguri ardeleni, de unde se esplică ura cu care scriu asupra Românilor, timbrând adunarea dela 3 (15) Maiū 1848, că a stat în serviciul tirăniei și al necredinței.

Bravo Peciovic! Cine să ne învețe pe noi credință!

Serbarea de 3 Maiū în Bucuresci.

Deși timpul a fost nefavorabil, totuși ziua de 3 (15) Maiū s'a serbat în Bucuresci în mod solemn.

mie, așa după cum eu imi interpretez biblia, aici Raiul.

Să veți cum.

Dumnezeu a făcut lumea în 7 zile, cu fiă-care și următoare creând lucruri mai înalte. Intăi lucrurile neînsuflețite, pământul și altele, apoi vietățile și în sfirșit ființa cea mai desăvirișită, pe om, căruia i-a dat de lăcaș Paradisul. Crearea femeii, te las să o interpretezi după plac. Sėu alegi explicarea: Pe femeie a făcut'o mai la urmă, ergo e cea mai desăvirișită făptură dumnezească, sėu: Femeia e numai o copie, după bărbat, care rămăne originalul. Părerea mea, imi dai voie, să nu ț-i-o spun.

Apoi omenii pășătuind, au fost alungați din Raiū.

Dumnezeu n'a vrut însă să nimicească pe cel mai iubit al sėu product, isgonindu-l pe pământ, ci a vrut să-l pedepsescă numai. De aceea i-a luat omului viața și Paradisul, a dat însă omenimei trăiū vecinic și „ingenium“, amintirea Paradisului, pentru ca ast-fel însu-și să-și pōtă redobindi prin munca și cu sudōrea feții sale Raiul, pe care atunci il va sci prețui. Grea, precum păcatul a fost greu, e și pedepsa, căci ea

Serbarea s'a început la orele 10 dimineața prin oficiarea unui parastas în biserica Zlătari, în memoria eroilor mișcării naționale dela 1848 din Transilvania. Parastasul a fost oficiat de cătră arhierul Calistrat Bărlădeanul. Atăt biserica, cât și curtea și Calea Victoriei în fața bisericeii, erau tixite de public. Parastasul s'a sfirșit la ora 11 și lumea și a dat intēlnire în grădina Cismigiu la ora 1 d. a.

Public imens umplū grădina Cismigiu, unde cântau două musicii în permanență. Convoitul, ce se formase pentru Cismigiu avea în frunte pe membri Ligei din Bucuresci, apoi urmau diferite societăți cu drapеле. Cāt timp procesiunea a trecut pe dinaintea palatului regal, musicile au intonat imnul regal, ér lumea strigă de mai multe ori: „Trăescă Regele!“ Studenții și membri comitetului Ligei purtau la butonieră câte-o cocardă tricoloră învălītă în crep negru, poliția era formată de studenți. In fruntea cortegiului mergea un student cu un drapel, ce avea câteva panglicii negre cu diferite inscripții. Capul cortegiului ajunsese deja în calea Victoriei, când se zăreau încă câteva baniere la intrarea principală a Cismigiului. Bulevardul era negru de tot, căci mii de umbrele il acoperiau dela Cismigiu și până la Calea Victoriei. Tōte casele de alungul acestei căi erau împodobite; trotuarele, ferestrele și balconele erau pline, și lumea intēmpina pretutindeni cortegiul cu strigări de „ura“.

Pe câmpul deschis de lângă lăptăria Fronescu, se înălța o tribună acoperită de verdetă. Lume imensă se afla în jur. Erau 3 1/2 ore, când cel dintăi orator, d-l Mihail Vlădescu, pre.edintele Ligei, relevă însemnătatea istorică a zilei și declară des chisă adunarea. După d-l M. Vlădescu a vorbit studentul Sever Mureșianu în numele comitetului național studențesc; el a descris în vii colorii suferințele Românilor din Transilvania și Ungaria. Au vorbit apoi d-nii Dr. C. Isrtati, studentul Demetrescu-Brăila, Barbu Păltinamu, care dișe că aceste serbări sunt doveđi strălucite de deșăptarea consciinței naționale; Anton Bacalbașa, Liteanu (în numele studenților din Iași) și în fine d-l Periețianu-Buzeu multămi, în numele Ligei culturale, cetățenilor, cari pe-o vreme atât de rea au venit în număr așa de mare la meeting. Meetingul s'a sfirșit în cea mai bună ordine la 5 ore d. a.

Séra la 8 s'au ținut două conferențe la Ateneu asupra cestiunei naționale. Primum conferențiar, d-l Ionel Grădișteanu, a arătat însemnătatea ce o are pentru România elementul român din Transilvania, dișend: „Pier Români din Transilvania, pierim și noi“. Al doilea conferențiar, d-l Barbu-Delavrancea arată însemnătatea zilei de 3 (15) Maiū, relevând luptele seculare

va dura milioane de ani. Dér odată totuși va ajunge omenimea să-și creeze prin progresul sėu un raiū, unde va fi fericirea deplină. De aceea fi optimist și nu te îngropa în negru pesimism, pentru pecatul strămoșesc. E o lașitate acēsta. Străbunii noștri au sėvirișit cea mai sublimă faptă din câte s'au făptuit vre-odată, și-au dat fericirea și nemurirea — nu cum voia Luceafărul să o jertfescă de dragul unei copile — ci pentru ca în Paradisul lor să nu mai fie pomii oprīți. Adam acela, care a comis păcatul, a luat chinurile pământescii, ér Eva durerile mamei și nu pentru fericirea lor, ci a urmașilor, cari il blastemă. Adam e pentru mine un Prometeu, e acela, care s'a prins cu Dumnezeu, pe care Heine l'a descris rėsvrătitor și consciu de sine, strigēnd creatorului sėu:

Cu spada'n foc, cerescul tēu Jandarm mi-l'ai trimis, Și fără drept și nemilos M'ai scos din Paradis.

In alte părți lumescii eu plec De-acum cu Eva mea, Dér c'am gustat al scirei mēr Tu nu mai poți schimba.

intreținute de Români pentru păstrarea naționalității lor.

La orele 11 s'era serbarea s'a terminat și numărul public s'a retras căntând in cor „Deșteptă-te Române“.

*

Astfel de meetinguri s'au ținut și in alte orașe ale României, precum in Iași, Pitești, Ploesci, Brăila, Craiova, Buzėu etc. pretutindeni domnind mare entusiasm.

Români Zărândeni și „nemzeti szövetség“-ul.

Zarand, Maiū 1898.

D-le Redactor! In nr. „Gazetei“ dela 11 l. c. ați estras din „Egyetértés“ comediile, ce le-ar fi isprăvit Zărândeni cu ocașiunea primirei „ilustrului“ Herczeg la garile din Baia de Criș și Brad, și provocăți cu tot dreptul pe Zărândeni să se justifice înaintea neamului românesc. Nerėspundēndu-se la aceste provocări, ar urma, că Zărândeni de nou au mănjit numele de „Român“.

Pentru constatarea adevărului și rėsturnarea minciunilor obraznice publicate prin mai multe fițuice maghiaro-tărtane la adresa Zărândenilor spre a-i ponegri înaintea neamului românesc, servescă următoarele:

„Magnificul“ Herczeg M., președintele poreclitei „lige naționale“, (adecă mai bine diș „der Vorsteher der nationalen Lügen“) a sosit în Zarand, pământul cel mai pur românesc, in 8 Maiū a. c., adecă in di de Duminecă, în sparanta, că Dumineca Români părăsind slujba divină, vor alerga cu duimul la tãmbălau. Amar s'a înșelat. Români Zărândeni, conscii de demnitatea lor, nici nu s'au interesat de venirea lui pentru constituirea de „nemzeti szövetség“-uri in Baia de Criș, Brad și Criștiori, centrele românescii ale Românilor din Zarand.

La gară, în Baia de Criș, l'au întēmpinat din complexanță abia cât-va funcționari dela judecătoria de-acolo, finanți, gendarmi, cismași etc. și cât-va primari veniți la porunca „solgăbirėscă“. De toți vor fi fost 100—120, dér nu „2000 de omeni fără deosebire de naționalitate“, cum a scris „Egyetértés“. La banchet n'au putut fi mai multe persoane decate 40—50, între cari mulți cismași, căci Baia nici nu dispune de-o așa localitate, unde trėbue să mai fiă de rezervă și un spaț neocupat, potrivit pentru de-a se putē țesela patrioții in cas de nevoie.

Deoi aici Români, afară de cât-va primari, au lipsit dela tãmbălau; mai bine au rămas acasă și s'au rugat părintelui ceresc, să trimită urgia sa asupra celor ce nmbă cu minciuna, să ne răpescă odorele noastre naționale!

Nu poți schimba, că sciu de-acum Ce mic e-al tēu aspect, Deși trāsind și omorind Vrėi sė-ți căștigi respect!

O, Dōmne, cât de josnic e Consiliu abeundi, Ce-l dai ca un magnificus Al lumii, lumen mundi!

Nu mi-i vedē dorind ęst loc, Din care mē trimiți, Căci nu-i acela Paradis, In care-s pomii oprīți!

Vrėu liber să mē simt de tot Și ori-ce opritōre. Imi schimbă 'ntregul Paradis In chin și'n inchisōre! (Heine: Adam, der Erste)

Dér s'el lāsăm pe Adam să se rėsvrătescă, și noi să ne căutăm de trėbă, ca omeni pacnicii și bunii creștini!

(Va urma.)

In aceeași di la 4 ore p. m. a sosit „Maria lui“ la gara din Brad. Aci l'au așteptat ęrași Unguri funcționari, tōtă lifta perciunată din Brad; calfe, „inași“, cocii, Țigani, cu toți la olaltă in număr de vre-o 100—120; ęră nu peste 4000; dér nici un suflet de Român n'a mers acolo, nici măcar din curiositate, sciind fiă-care, că prin aceea își pătēză numele sėu și al fraților de sãnge.

Primirea la gară a fost asemenea unui prohod servit pentru ființa cea mai miseră din lume. A vorbit un fiu de proprietar, dér fără vlagă, fără entusiasm și gângav. Nu s'a auđit nici un „szetrejaszke“, ba nici măcar un „eljen“ din gura vre-unui ștregăruț de „inaș“. La banchet au participat numai funcționari și cât-va mēstri lipiți, pe cari i-a înșirat in colōnele sale fițuica „Arad és Vidėke“.

Tot atâtea minciuni iscodite pentru reclam, ca și aceea, că gimnasiului român, adecă profesorilor, li-s'ar fi interdiș de-a participa. Cine li-a interdiș? Spuneți, fițuice, născociti vre-o fantomă!

Tot așa și la Criștiori (Barza). — De ar fi in redactorii fițuicilor și in corespondenții lor numai o moleculă de onestitate, atunci nu s'ar dimita a divulga atari minciuni temerare, să-și hrănescă cu ele pe ceterorii lor creduli.

Din cele amintite onoratul public se pōte convinge că de întemeiate sunt cele scrise in foile maghiare la adresa Zărândenilor. Sunt sigur însă, că redactorii maghiaro-tărtani nu vor publica desminteala acēsta in colōnele fițuicilor lor, căci lor le convine a-și lăsa națiunea „alcătuitōre de stat“ să őrbece in întunec, pentru ca ei cu atât mai ușor se pōtă pescui in turbure.

Auđiți și pricepeți voi, fițuice otrăvito-re, că „magnificul“ Herczeg s'a depărtat din istoricului Zarand spariat și disgustat de „mojicia“ Valahilor, pe cari nici cu minciuna, nici cu biciușca nu-i puteți face să mănănce cu voi dintr'un blid, ori troc!

(Va urma.)

Din camerele române.

Discusiunea privitōre la ajutorarea școlilor române de dincoace.

Am diș, că vom reveni la interpelarea, ce a adresat o in camera română in ședința dela 28 Aprilie st. v. d-l Take Ionescu ministriului-președinte Sturdza. Interpelarea, fōrte scurtă, e următōrea:

„Cunoșce d-l prim-ministru urmările „unor declarațiunii, pe cari le-a făcut d-sa in sala Orfeu la 25 Septemvre 1894? Și „decă le cunoșce, crede d-sa, că mai are „destulă autoritate, ca să pōtă sta in capul guvernului?“

Președintele consiliului, declarând că e gata să rėspundă îndată, d-l Take Ionescu și a desvoltat interpelarea. Vom marca pe scurt mersul discuțiunei acesteia.

D-l Take Ionescu arată mai intăi, că in urma faimei lățite, că guvernul unguresc oferă școlilor române din Brașov ajutor din visteria statului și amenință, că la din contră liceul român din Brașov va fi închis, s'au născut temeri și îngrijiri in sinul Românilor dela noi. Citēză câte-va pasage dintr'un articol publicat in cestiunea acēsta in fōia română din Arad și apoi, pentru a dovedi, că este întemeiată temerea celor dela noi, cetesce un act oficial: Ordinul ministriului de culte și instrucțiune publică unguresc Wlassics nr. 1816 din 18 Aprilie 1898 adresat Metropolitului din Sibiu; il cetesce in traducere română nu in „copiă“, cum s'a diș din erōre in numărul nostru de Sămbătă, unde l'am reprodus.

Mai departe d-l Ionescu recunoșce, că nu se pot discuta in parlamentul român actele unui guvern strein; recunoșce de-așemenea, că pōte de 20—30 de ani n'a fost timp in care să fi fost așa situațiunea lumii, încat cei micii să fi stat mai rău, de cum stau astădi. De aceea, dișe, nu va in-trebuința un limbagiu, care să aducă umbră asupra desbaterilor camerei române; deși încă ar putē să fiă o cestiune internă faptul, că statul român datoresce o sumă bisericeii

S-lui Nicolae din Braşov şi e dator să-i plătească după anume drepturi vechi şi chirosove, pe cari această biserică le are în contra statului român. Aceea ce'l dore, dăce, e „isvorul ordinului lui Wlassics, e canalul, prin care a fost pus în cunoştinţă ministrul Wlassics, ca să ia acea măsură în contra liceului român din Braşov“.

Aici interpelantul citează cealaltă scrisoare, ce ministrul Wlassics a adresat'o Metropolitanului din Sibiu înainte de ordinul său dela 18 Aprilie şi o comentază cu observaţiunile sale. (Scrisoarea aceasta asemenea am reproduc'o în numărul nostru de Sâmbătă 2 (14) Aprilie c.) Apoi arată cu textul amintitei scrisori a ministrului unguresc, că după cum susţine acesta, situaţiunea de aşi, ameninţătoare pentru şcolile din Braşov, este a-se atribui de-o parte informaţiunilor ce le-a primit guvernul unguresc din discursul d-lui Sturdza ţinut la Orfeu în 1894, de altă parte „notei afirmative cu indicarea sumei“, ce pretinde d-l Wlassics, că „guvernul român a dat'o guvernului unguresc pe cale diplomatică“. In fine declară, că nu va face comentariile faptelor espuse, ci le lasă în apăsarea Camerei.

D-l Dim. Sturdza, preşedintele Consiliului, dăce, că atacurile contra d-sale nu încetază; aşi e atacat de către aceia, cari îi sunt adversarii naturali, şi aceste atacuri nu-l pot supăra.

D-l Take Ionescu a venit cu două documente. Vorbitorul nu poate garanta esactitatea lor; le ia aşa cum sunt. Unul din documente face istoricul situaţiei materiale a liceului român din Braşov, care istoric este un estras din istoria Transilvaniei de Barişiu şi din discursurile d-lui Maiorescu rostite în 1875. Când o cestiune importantă ca aceasta se discută în parlament, ea nu poate rămâne secretă. Legea votată de parlamentul român în 1875 pentru subvenţiunea gimnasiului din Braşov a motivat ordonanţa guvernului ungar, prin care se interdice şcolile şi bisericilor primirea de subvenţii dela state esterne. Dela 1876 până la discursul d-sale dela Orfeu din 1894 guvernul unguresc a crezut, — dăce d. T. Ionescu — că au încetat subvenţiile, şi cumcă n'a fost aşa a aflat numai din acel discurs. Vorbitorul dăce, că a recitit discursul său şi contestă aceasta. Cetesce declaraţiile contelui Kalnoky din delegaţiuni, făcute la 1894, în care contele dăcea, că guvernul român a dat desluşiri precise guvernului din Viena, că o sumă de ore-care din budgetul preliminar pentru şcolile şi bisericile române din streinătate s'a distribuit şcolilor şi bisericilor din Transilvania, dăr numai acelora, cari altfel ar urma să fie închise.

Are o dovadă certă, că în special subvenţiunea dată gimnasiului român din Braşov a fost discutată în parlamentul român şi s'a votat şi o lege despre ea, care s'a publicat în „Monitor“. Dăr s'a vorbit de ea şi la 1860 într'un act al soborului din Transilvania, prin care Metropolitanul Şaguna s'a adresat la guvernul român, arătând originea subvenţiunii bisericei S-lui Nicolae din Braşov.

Biserica S-lui Nicolae din Braşov încă de pe la 1584 a fost dotată de către Domnul Moldovei Petru şi mai în urmă de Vodă Brancoveanu la sfârşitul secolului al 17-lea, şi de mulţi alţi domni de ai ambelor ţări, cu moşii, cu vii, cu păşuni şi cu bani. De-acolo se trage subvenţia acordată de guvernul român, pe care acesta o datoresece pentru moşii, păşuni şi alte drepturi, cari cu timpul au fost luate înapoi şi instreinate.

Revenind la discursul său dela Orfeu, vorbitorul dăce, că acolo n'a afirmat nimic, a arătat numai, cum contele Kalnoky avea cunoştinţă, că guvernul conservator român subvenţionează şcolile şi bisericile române ameninţate de a fi închise din lipsa de fonduri. Incheie dăcând, că d-l T. Ionescu nici nu i-a făcut reputaţiunea, nici n'are să i-o strice.

Se cere închiderea discuţiunii, în contra căreia vorbece d-l N. Fleva dăcând, că guvernul nu a răspuns la acuşaţiunea,

că a promis guvernului maghiar să taie subvenţia şcolilor române.

D-l Dim. Sturdza, prim-ministru, răspunde citând câte-va budgete din trecut, de unde se vede, că subvenţia de 38,000 de lei era scrisă în budget pentru biserica S-lui Nicolae din Braşov şi că guvernul austro-ungar era în măsură să cunoască totul în ac'tă cestiune.

D-l Take Ionescu ia cuvântul în cestiune personală (d-l Sturdza părăsece banca ministerială) susţinând ceea ce a afirmat în interpeleţia sa. In ce privese afirmarea, că contele Kalnoky scia despre sumele distribuite la şcole şi biserici, d-nul Ionescu dăce, că într'adevăr acesta scia, că s'a dat ore-care sumă, însă nu scia nici ce sume se acordă, nici cui. Acesta a spus'o d-l Sturdza. Vorbitorul, fiind ministru, a refuzat să dea asemenea informaţii. Incheind constată, că d-l Sturdza n'a răspuns nimic la interpeleţia sa. Acesta nu însemnează a răspunde, ci se chiamă a fi inconscient.

Vorbesce apoi d-l Delavrancea în cestiune personală, combătând aspru pe d-l Sturdza şi dăcând între altele, că contele Kalnoky a vorbit în 1894 de cifra de 100,000 lei, pe când d-l Sturdza a afirmat la Orfeu, că guvernul conservator împarte şcolilor şi bisericilor de dincoace 300,000 de lei.

Reapare în sală ministrul-preşedinte şi cere cuvântul. (Delavrancea se depărtează împreună cu mulţi membri ai opoziţiei.)

D-l Dim. Sturdza dăce, că s'a dat un asalt în contra sa şi cauza e tot înfrângerea la alegerile dela Ploesti. Declară, că e o pură invenţie, o minciună afirmaţiunea, că ar fi comunicat fiş guvernului unguresc, fiş celui austriac informaţiuni privitoare la subvenţiile acordate de vre-un guvern român şcolilor române de peste munţi.

D-nul Marghiloman spune, că faţă cu faptele, ce s'au afirmat, d-l Sturdza trebuie să ceară explicaţiuni guvernului maghiar.

D-l Sturdza declară, că n'a examinat decât documentele d-lui T. Ionescu sunt autentice. S'a apărât de invinuirile, ce i s'au adus şi n'are nevoie de explicaţiuni.

In Senat d-l P. Grădişteanu a interpelelat pe ministrul-preşedinte în aceeaşi cestiune, dăcând, că d-l Sturdza trebuie să ceară satisfacţia pentru afirmarea ministrului unguresc Wlassics, că guvernul român i-a dat în privinţa subvenţiunii o „notă afirmativă cu indicarea sumei“; căci cum s'ar pute găsi un guvern român, care să facă o asemenea trădare?

D-l Dim. Sturdza spune, că nu scie încă pozitiv, decât nota ministrului Wlassics e autentică. Chiar decât ministrul unguresc ar fi făcut o astfel de aserţiune, nu trebuie, dăce, să se facă din acesta o cestiune de stat. Senatul vré un certificat dela ministrul unguresc, ca să-l credă pe d-sa?

Terminând, primul-ministru spune, că nu e de demnitatea statului român, să dea subvenţii şcolii din Braşov. Statul român plătesce acelei şcole o rentă, pe care i-o datoresece; pentru-că însă legea ungară o prescece, ca şcolile române să primescă bani dela un stat strein, va face ca renta să se trimită oficial prin guvernul ungar.

D-l P. Grădişteanu se declară mulţămît cu răspunsul ministrului-preşedinte.

SCIRILE DILEI.

— b (17) Maiu.

Regele Carol la Petersburg. „Neue Fr. Presse“ primesce din Bucuresci scoirea, că Maj. Sa regele Carol va pleca la Petersburg pe la sfârşitul lui Iunie şi va fi însoţit de preşedintele consiliului de miniştri, precum şi de o numărösă suită militară.

România la expoziţia din Paris. D-l P. Poni, preşedintele Academiei Române, profesor la Universitatea din Iaşi, senator şi fost ministru, a fost numit comisar general al guvernului pentru participarea României la expoziţia universală din Paris la 1900.

Sârbii în contra şcolilor de maghiarisare. Ministrul unguresc de culte şi instrucţiune publică Wlassics, ar voi să înfiinţeze şi în craşul Verşet o şcolă elementară ungurescă de stat. In scopul acesta ministrul s'a adresat către magistratul oraşenesc, cerând ca oraşul să ridice şcolă pe spesele sale şi tot oraşul să îngrijescă şi de susţinerea ei. Acestă „modestă“ pretensiune a ministrului a fost desbătută în adunarea oraşenescă, ce s'a ţinut zilele acestea şi la care a luat parte şi fişpanul Palfy. A pătit'o însă cam prost d-l ministru, căci afară de fişpanul, nu s'a aflat în adunare nimenea, care să fi sprijinit cererea ministrului. Ea a fost deci aprăpe cu unanimitate de voturi respinsă, căci cetăţenii Verşetului, cari în majoritate sunt Sârbi, n'au mâncat ciuperci, ca pe bani proprii să înfiinţeze şcolă pentru maghiarisarea fililor lor. Acestă demnă atitudine a Sârbilor din Verşet nu mai are lipsă de comentariu.

Ştefan cel Mare la Rahova. Ministrul cultelor din România a comandat la pictorul român Obedeanu un mare tablou, reprezentând pe Ştefan cel Mare la Rahova. Acest tablou, va fi terminat pentru expoziţia din Paris din 1900 şi va fi destinat pentru universitatea din Iaşi.

Catastrofă. Din Salonic se anunţă, că satul Ossenova situat pe o coastă a muntelui „Despota“ la o înălţime de 1000 de metri, a fost cu totul distrus de o prăbuşire de pământ. La pōla muntelui s'a format pe neaşteptate o prăpastie, în fundul căreia au dispărut 28 de clădiri cu locuitorii lor; 113 persoane, în mare parte femei cu copii, au căzut victime catastrofei.

Nebunit de întristare. In comuna Chişineu s'a petrecut zilele acestea o scenă sgduitoare. Anume locuitorului de-acolo Petru Costan, om cu moşia, i-a murit o fiică a sa, care era fată mare. Perderea aceasta a întristat pe părinţi nespus de mult. La înmormântarea tinerei fete s'a prezentat lume multă, dăr când preotul încep să facă prohodul, nenorocitul tată năvăli asupra mulţimei cu o coşă în mână. Preotul voi să l liniştescă, dăr fără succes. El smulse preotului cartea din mână, ér poporul înspăimântat încep să se împrăscie fugind. Soţia şi sócră-sa îşi încordară toate puterile, ca să-l reţină, el le atacă cu coşa aplicându-le vre-o 16 lovituri. Femeile cădură la pământ scaldate în sânge, ér nenorocitul tată, care din întristare nebunise, o luă la fugă. A fost prins însă şi internat în casa alienaţilor din Budapesta. Nevastă-sa şi sócră-sa sunt în agoniă.

Broderia pe de timpul lui Alexandru cel Bun. „Czern. Ztg.“ scrie: D-l protopresviter Vasile Tomiuc din Rădăuţi a prezentat comisiunii pentru susţinerea monumentelor vechi de artă şi arhitectură, fotografia unei broderii din biserică Rădăuţilor, care reprezintă înmormântarea lui Christos. Acesta este un dar al înfiinţatorului bisericei, al principelui Moldovei Alexandru cel Bun (1401—1435). Raportorul s'a îngrijit în mod demn de recunoştinţă de păstrarea sigură a acestui obiect, care până acum — durere — a fost desconsiderat, aşedându-l în un dulap special. Mai departe a prezentat fotografia clopotniţei Rădăuţilor.

Concert. Musica oraşenescă va concerta Joi la 4 ore d. a. în pavilionul dela casa de tir (Schützenhaus). Intrarea 30 cr.

Propuneri în contra socialismului.

In congregaţia din urmă a comitatului Saboleiu, vice-spanul acelu comitat a propus următoarele remedii pentru paralizarea socialismului:

1) slăbirea păreţilor despărţitori dintre clasele sociale, naţionalităţii şi confesiunii;

2) controlarea şi executarea cât mai conştiincioasă a dispoziţiunilor legii privitoare la instrucţiunea şi la îngrijirea gratuită a bolnavilor săraci;

3) înfiinţarea din partea statului orf a societăţii de institute pentru asigurarea vieţii şi pensionarea muncitorilor;

4) mai mult sentiment de jertfă şi filantropia pentru alinarea miseriei şi suferinţelor altora;

5) înfiinţarea de reuniuni de cumpănare şi culturale, fundarea institutelor de credit şi de consum;

6) în lunile de vară, Iulie şi August, când lucrările câmpului sunt mai urgente, partidele să nu mai fiă citate pe la judecătorii.

Măsurile acestea propuse de vice-spanul comitatului Saboleiu, stau în diametral contrast cu spiritul sistemului de guvernare, care consecuent tinde la întărirea păreţilor despărţitori dintre clasele sociale, naţionalităţii şi confesiunii, la îmbogăţirea unora şi săracirea altora, la persecutarea înfinită a unora în contul altora etc.

Răsboiul ispano-american.

Escadra spaniolă la Cuba.

Americanii n'au scăpat de ceea-ce s'au temut mai tare. Escadra spaniolă de sub conducerea admiralului Cervera — după cum se telegrafază din Madrid — a ajuns pe căi necunoscute şi c'o rapiditate mare în apele insulei Cuba. Admiralul Cervera a făcut cu flota sa acest drum printr'o tactică recunoscută din toate părţile, sciind să încunjure ori-ce întâlnire cu corăbiile de spionagiū americane.

Acestă manevră reuşită a Spaniolilor a schimbat cu desăvârşire situaţia, garantând avantajii netăgăduite puterilor armate de pe uscat şi mare ale Spaniei.

Sub scutul forturilor dela Havana Spaniolii vor pute să ia cu bune speranţe lupta cu escadra admiralului Sampson.

Havana e fortificată după cerinţele moderne, tunurile ei, ce bat în depărtări mari, sunt forte periculoase pentru corăbiile americane, făcând astfel, ca Spaniolii să nu fiă restrinşi numai la defensivă, ci să începă chiar ofensiva.

Aseidierea Cubei.

Din Key-West se telegrafază cu data de 15 Maiu, că Vinerea trecută Americanii au încercat o nouă debarcare pe ţerm la Cienfuegos. S'a născut o luptă înverşunată între Americani şi Spaniolii. Cei din urmă, deşi cu pierderi mari, au silit corăbiile americane să se retragă.

Corăbiile americane începuseră să bombardeze din nou Cardenas şi pe când focul de tunuri era mai viu, inimicul a încercat să debarcheze ostaşi pe ţerm. Spaniolii s'au luptat vitejesc contra Americanilor şi li-au împiedecat ori-ce succes. Ei au zădărnicit tot-odată şi debarcarea Americanilor la Bancone, unde aceştia au suferit pierderi însemnate.

Spaniolii la Filipine.

Cinci corăbii spaniole, încărcate cu trupe şi muniţie, au plecat către insulele Filipine, ca să isgonescă de acolo pe Americani. Pentru acesta expediţie s'a dat ordin de a-se înfiinţa 5 batalioane noue.

Anna Munteanu născ Albini, ca soţie, Alexandru, Helena, Anna, Polixena şi Liviu Munteanu, ca fii şi fice, Iuliu şi Aurel Munteanu, ca fraţi, şi alţi numeroşi consăgeni, cu inimă frântă de durere anunţă încetarea din viaţă a iubitului şi mult regretatului soţ, frate şi consăgen

Augustin de Munteanu,

advocat, cavalier al ordului Francisc Iosif, membru fondator al „Asociaţiunii Transilvane“ şi preşedinte dela despărţământul Dece, membru în congregaţiunea comitatensă, membru în congregaţiunea administratensă, suprem fisc oraşenesc, etc. etc.

intemplată după un morb scurt în 2/14 Maiu a. c. la 10 ore sēra în anul al 57 lea al vieţii sale.

Inmormântarea scumpului defunct se va săvârşi în 4/16 Maiu a. c. la 3 ore d. a.

Fiă-i ţărina uşoră şi memoria binecuvântată.

Deşi ū, 3/15 Maiu 1898.

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

„**Predici pentru Dumineci**“ de *Iustin Popșu*, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, cuprinzând predici frumoase pentru toate Duminicile de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de Victor Russu. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de Tit. V. Gheaja, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de viață a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii și atât de favorabil sprețiată din partea diarelor noastre. Conține vre-o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francoat.

Procent, Promi, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu, profesor la școala comercială superioară din Brașov. O broșură de 48 pagini, în care se arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de orî și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. — Prețul 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

Memorii din 1848-49 de regretatul Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Istoriisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„**David Almășanu**“, schițe biografice de *Ioan Popa* Broșura această, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„**Predici pe toate Duminicile și sărbătorilor de peste an** de *Em. Elfterescu* doctor în medicină și teologie, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărătoarele sale scrieri atât de medușee instructive și cu atâtă gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localisată de Antoniu Popșu. Se recomandă mai ales pentru cei ce vreau să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoară, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Ortografia română în actuala sa stare de desvoltare, de V. Dumbravă, profesor în Beiuș. O carte de mare preț, toți câți vor să știe știe scrie bine românește. Prețul 40 cr. (cu postă 43 cr)

În viltöre, romane și impresii, de distinsul scriitor român A. Vlașuță. Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu posta 75 cr.)

„**Risete și zimbete**“, de *T. V. Gheaja.* După cum și titula arată, este o carte de cuprins glumeț; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să isbucesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borgovan O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbății de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Vinuri din pöme, scriere în limba populară, de Grinorie Halip profesor la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau esplancații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pöme; cari pöme sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin postă 23 cr.)

Nopti de iernă, romane pentru popor de George Simu. Conține vre-o 7 romane cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Dracul, romane de V. R. Buticescu. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de George Simu. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economie, de *Constantin Dimian*, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

„**Curs complet de corespondența comercială**“, de *I. C. Panțu*, prof. la școala com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 cöle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. terminii comerciali. Conține modele de circulare. scrisori de informațiunii, recomandățiunii și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuși cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupöne etc. O recomandăm tuturoara, cari se interesază de afacerile de comerț. Se află de vânzare și la administrațiune „Gazetei“. Prețul 1 fl. 60 cr.

Archiv pentru filologia și istoria de T. Cipariu. Doritorii de-a avé acest prețios archiv îl pot procura dela Administrațiunea dărilor noastre complet (dela anul 1867-1871/2). Prețul pentru un an singuratic 3 fl.; pentru toți patru anii 12 fl. trimis franco.

„**Lira Bihorului**“, este o cărticică cu balade populare, adică o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Popșu*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, fost profesor în seminariul din Blășiu ér adi vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Cântul în școala populară, de Iuliu Popșu, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cuvântări funebrale și iertăciunii pentru diferite cazuri de mörte, întocmite de Ioan Popșu, cunoscutul scriitor bisericesc, (adi Preposit capitular în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. prin postă 1 fl. 60 cr.)

Trandafiri și vioarele se numesc o frumösă și elegantă carte de poesii populare, culese și ordinate de Ion Pop Reteganul. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrănesci, voinicesci, ostășesci, de bucuria, de dragoste, jale, dor, urit, mânia, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. *Eduțiune II.* Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**“, povestire din viét a Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu.* Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mörunt, dér frumos și curat. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

„**Povestea despre prințul Ahmed al Kamel** séu **Priveagul îndrăgostit**, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Prietenul Săteanului Român, sfătuirii în formă de dialog, scrise de Ioan Popșu

Reteganul. Este o carte plină de învățături foarte folositoare pentru popor. În ea se vorbește despre măestrii și învățatură, despre cultivarea pomilor, despre limbă și lege, despre procese, împrumuturi, bețiă, lux, lenă, despre pomărit și stupărit, vinul de pöme, cum se îmbogățesc Jidani, cum lucră țeranii pământul în alte țeri. La urmă se mai află și o mulțime de poesii din cele mai plăcute pentru popor, scrise de cei mai aleși poeți români. Prețul 30 cr. (trimis prin postă 35 cr.)

Merinde dela școala séu învățături pentru popor, de Dr. Georgiu Popșu. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dér și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. Pop Reteganul. Sunt vre-o 60 de poesii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Cuvântări bisericesci pe sărbătorile de peste an, scrise tot de d-l canonic Ioan Popșu. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbătorii. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început) prin postă 1 fl. 60 cr.

Predice pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de Vasiliu Christ. Conține predici dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua nascerei și ziua numelui, către diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocaziuni școlastice, de George Simu. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Din „**Biblioteca teatrală**“ edată de „**Societatea pentru crearea unui fond de teatru român**“ au apărut până acum următoarele patru broșuri: 1) **Söre cu plöia**, comediă într'un act de *Iosif Vulcan*, însoțită de un prolog în versuri. Persönele din această piesă sunt reprezentate prin 7 dame și 6 bărbați. Scena se petrece la băile dela Mehadia în timpul present. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 2) **Idil la țeră**, comediă într'un act localisată de *Maria Baiulescu*. Persönele sunt reprezentate prin 3 dame și 6 bărbați. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 3) **Biletul de tramvai**, comediă într'un act de *Gr. Măruntănu*. Persönele sunt reprezentate prin 2 bărbați și 2 dame. Acțiunea se petrece în Bucuresci în timpul present. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.) — 4) **Un om buclucaș**, comediă într'un act, localisată de *Maria Baiulescu*. Persönele sunt reprezentate prin o damă și cinci bărbați. Scena se petrece în apropiere de Bncuresci. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) Töte aceste piese se pot procura dela librăria proprietară N. I. Ciurecu, cum și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Mai 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de coröne ung. 4%	99.10
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.25
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.65
Bonuri rurale ungare 4%	97.25
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.25
Renta de argint austr.	101.90
Renta de hârtie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.05
Losuri din 1860.	142.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	909.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	382.50

Acții de-ale Băncei austr. de credit. 353.90

Napoleondori	9.56
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.90
Paris vista	47.75
Rente de coröne austr. 4%	101.65
Note italiene	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Mai 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.53	Vënd.	9.55
Argint român. Cump.	9.48	Vënd.	9.51
Napoleondori. Cump.	9.55	Vënd.	5.57
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Un contabil

cu cunoscințe de contabilitate dublă, corespondență: română, germană, eventual și maghiară, în condițiuni favorabile se angagiază imediat la

„**CONCORDIA**“
societate comercială pe acții în Sibiu.

1-3,257

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Medic român în Karlsbad

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica D lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Impératul etc. etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octombrie dela örele 6-11 a. m. și 2-5 p. m. în Muhlbadgasse casa „Schwarzes Ross“.

19-15-0.

UN PAHAR

de limonadă recöritoare cu 2 cr. se pöte prepara din

Bonbönele de Limonadă

renumite ale lui Marsner, ca această marcă de contra vențieiși

10-10,214.

firma:

Prima fabrică boemă de „Confeturi orientale și Chokolade“ în Königl. Weinbergen — Praga

A. Marsner.

Se capëtă pretutindenea.

Se trimete ori și unde franco cu rambursă de fl. 7.—. Un pachet 5 Kgr. cu 100 cutiöre de bomböne.

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administratiunii. În cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemënt, care cresce cu cât publicarse face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“